

**Analysis of the content of the demands and expectations of the students from the winner of the twelfth presidential election
(Case study of Farhangian University ,East Azerbaijan, Fatemeh Al-Zahra Campus)**

Homa Rahmani¹ - Amin Bill Saz² - Samine Nobari Amin³

Abstract

Writing is a form of expressing the desires, views, frustrations and aspirations that we seek to fulfill. From walls, scrolls, banners, SMS and story, etc., people can create a space so that their unspoken words can be heard and seen. On the eve of the 12th presidential elections in 2017, with the efforts of The cultural affairs committee and students Basij formation of The Fatemeh Zahra Campus of East Azerbaijan Farhangian University, a board was installed to include students' demands and expectations of the next president. This paper has been developed to investigate, identify and analyze the content of the inserted demands. The context of the demands has been categorized and analyzed based on three criteria: "Subject, Timeframe and Maslow Pyramid". In this study, 164 data recorded on the board (including 131 sentences and 33 punctuation marks and emojis), were extracted and transferred on the jacks and then categorized and analyzed using content analysis technique. The findings show that the greatest demands from the next president were economic and financial demands. Social, cultural and political demands were in the next ranks. Religious demands had the lowest frequency in the records.

Keywords: Content analysis, Demands and expectations, Elections, Political Behavior. Student teachers

¹ Assistant Professor of Islamic Education, Farhangian University, Tabriz Branch. Iran. Homa.rahmani@yahoo.com

² Master of International Relations, Tabriz University, Iran.

A.bilsaz@gmail.com

³ PhD student in Curriculum Planning, Islamic Azad University of Marand. Iran. Samarenobari@gmail.com

تحلیل محتوای خواسته‌ها و انتظارات دانشجویان از پیروز دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری (مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه الزهرا^(س)، تبریز) هما رحمانی^۱ - امین بیل ساز^۲ - ثمره نوبری امین^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۱۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۱۹

چکیده

نوشتن یکی از راه‌های بیان خواسته‌ها، دیدگاه‌ها، ناکامی‌ها و آرزوهایی است که در طلب تحقق آن‌ها هستیم. افراد از دیوار، طومار، بنر، پیامک و استوری و ... می‌توانند فضایی خلق کنند تا گفته‌ها و ناگفته‌هایشان شنیده و دیده شود. در آستانه دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۶ به همت امور فرهنگی و بسیج دانشجویی پردیس فاطمه الزهرا^(س) دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی، تابلویی جهت درج خواسته‌ها و انتظارات دانشجویان از رئیس‌جمهور آینده، نصب شد. این مقاله به منظور بررسی، شناسایی و تحلیل محتوای مطالب درج شده بر این تابلو تدوین شده است. مضامین خواسته‌های درج شده، بر اساس سه معیار، دسته‌بندی و جداسازی شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند: «موضوع، بازه زمانی و هرم مازلو». در این تحقیق به روش مشاهده مستقیم، ۱۶۴ داده ثبت شده بر روی تابلو (۱۳۱ جمله و ۳۳ علامت نگارشی و ایموجی)، استخراج و بر روی فیش‌ها منتقل شد و سپس با بهره‌گیری از تکنیک تحلیل محتوا، برحسب موضوع طبقه‌بندی و تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌ها نشان می‌دهد که بیشترین خواسته‌ها از رئیس‌جمهور آینده، خواسته‌های اقتصادی و مالی بوده است. بعد از آن به ترتیب خواسته‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی در نهایت خواسته‌های مذهبی در درجه‌های بعدی خواسته‌ها و انتظارات قرار دارند.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، خواسته‌ها و انتظارات، انتخابات، رفتار سیاسی، دانشجو معلمان

^۱ استادیار معارف و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان واحد تبریز. ایران. (نویسنده مسئول)

Homa.rahmani@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد روابط بین‌الملل دانشگاه تبریز. ایران.

^۳ دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی مرند. ایران.

مقدمه

مهم‌ترین موقعیتی که در جامعه دموکراتیک برای مشارکت سیاسی شهروندان فراهم می‌آید، برگزاری انتخابات و رأی‌گیری از عموم شهروندان است. این فرایند امکان دستیابی به تصمیمی مورد اجماع درباره نحوه اداره سیاسی جامعه را مهیا می‌سازد. علاوه بر این، می‌توان انتخابات را بنا به ماهیت جمعی و کمیت‌پذیر تصمیم‌گیری در آن، محل تجلی اراده نهایی عموم شهروندان به حساب آورد. به بیان دیگر انتخابات یکی از عرصه‌هایی است که مردم نظرات و خواسته‌های خود را در آن بیان نموده و به گونه غیرمستقیم در فرایند سیاست‌گذاری عمومی مداخله می‌کنند. در جریان انتخابات، کاندیداها، گروه‌ها و احزاب سیاسی تلاش می‌کنند تا برای کسب قدرت، بر پایه اصول سیاستی متفاوتی باهم به رقابت پردازند و در صورت انتخاب، سیاست موردنظر خود را به اجرا گذارند (طالب و همکاران، ۱۳۹۱). دلاواند و اف. مانسکی^۱ (۲۰۱۲) در مطالعه خود اظهار داشتند که انتظارات مردم به شدت با عملکرد نامزدها ارتباط مثبت دارند، در واقع افراد تمایل دارند باور داشته باشند که کاندیدای موردنظر آن‌ها احتمالاً پیروز انتخابات است. با مرور برنامه‌های توسعه در ایران مشاهده می‌شود که مسائل اقتصادی بیش از ابعاد سیاسی، فرهنگی و اجتماعی مورد توجه بوده است که این امر به تدریج موجب ایجاد فاصله میان توسعه اقتصادی با دیگر ابعاد توسعه شده است و زمینه‌ساز بحران‌هایی در کشور شد. این در حالی است که پارادایم‌های جدید توسعه امروز بر جامع‌نگری و پایداری الگوها، راهبردها و برنامه‌های توسعه‌ای و ضرورت‌های زیست‌محیطی مبتنی است (براون^۲، ۱۹۹۱).

دکتر مارک اورکین^۳، مدیر ارشد اجرایی شورای تحقیقات علوم انسانی آفریقای جنوبی، در کنفرانسی درباره حکمرانی خوب و دموکراسی (۲۰۰۲) بیان کرد: "هر آنچه را که می‌خواهیم در جامعه مدیریت کنیم، باید اندازه‌گیری و نظارت کنیم." حکمرانی خوب در بعد

¹ Delavandea & F. Manskic

² Brown

³ Mark Orkin

سیاسی در چهار مؤلفه اصلی تقسیم می‌شود: مشروعیت دولت^۱، پاسخگویی دولت^۲، صلاحیت دولت^۳ و حقوق بشر و حاکمیت قانون^۴ است. در بُعد اقتصادی نیز شامل مدیریت بخش دولتی^۵، پاسخگویی سازمانی^۶ (قراردادها، حقوق مالکیت) و شفافیت^۷ (از جمله آزادی اطلاعات) است (پونیاراتاباندو^۸، ۲۰۰۴). البته باید گفت که این‌ها کلیه جنبه‌های مفهوم حاکمیت را در بر نمی‌گیرد، اما چارچوبی را برای بحث فراهم می‌کند.

پیتر ام. بلاو^۹ (۱۹۸۶)، در مطالعه برجسته خود در مورد مبادله و قدرت در زندگی اجتماعی، با تحلیل فرایندهای اجتماعی حاکم بر روابط بین افراد و گروه‌ها، به درک ساختار اجتماعی کمک می‌کند. مشارکت سیاسی جایگاه بلندی را در جامعه‌شناسی سیاسی به خود اختصاص داده است و جنبه‌های گوناگون آن مورد بحث و بررسی‌های پژوهشگران مختلف قرار گرفته است. مشارکت سیاسی با مهم‌ترین مباحث مربوط به علم سیاست، نظیر احزاب، گروه‌های فشار، روابط مردم و حکومت، جامعه مدنی و نظایر آن پیوند عمیق و ناگسستی دارد (فیروزجائیان و جهانگیری، ۱۳۸۷).

انتظارات، بخش مهمی از درک ما از مقدمات انتخابات ریاست جمهوری است (فارل، ۲۰۰۴). اگر انتخابات را به یک بازار تشبیه کنیم در این بازار، در سمت عرضه، نامزد انتخاباتی با شعارهای انتخاباتی و تبلیغاتی خود حضور دارد و در بخش تقاضا، رأی‌دهنده با انتظارات و خواسته‌هایش است. تطابق نامزد انتخاباتی و شعارهای وی، با سمت تقاضا که خواسته‌ها و انتظارات رأی‌دهنده است، می‌تواند منجر به کسب رأی و در نهایت پیروزی در

¹ Government legitimacy

² Government accountability

³ Competence of the government

⁴ Rule of law human rights

⁵ Public sector management

⁶ Organizational accountability

⁷ Transparency freedom of information

⁸ Punyaratabandhu

⁹ Peter Michael Blau

انتخابات گردد. همان‌طور که در عرصه بازار، شناسایی نیاز مشتری و شناخت تقاضا می‌تواند منجر به تولید متناسب با نیاز و فروش بیشتر و سود بیشتر گردد، در عرصه انتخابات نیز شناخت انتظارات و خواسته‌های رأی‌دهندگان می‌تواند احزاب را در گزینش نامزد انتخاباتی و شعارهای تبلیغاتی یاری نموده تا بتوانند در انتخابات به پیروی برسند. نگاهی به انتخابات و مبارزات سیاسی در نقاط مختلف جهان نشان می‌دهد، افراد، اندیشه‌ها و گروه‌های سیاسی بسیاری بوده‌اند که توانایی‌های بسیاری به‌منظور انتخاب شدن در یک مبارزه انتخاباتی را داشته‌اند ولی به دلیل عدم آشنایی با تکنیک‌هایی که بتوانند خود را بهتر به جامعه هدف معرفی نمایند، نتوانسته‌اند در انتخابات توفیقی حاصل کنند. در موارد بسیاری نیز مشاهده شده است که افراد، احزاب و اندیشه‌هایی هم وجود داشته‌اند که با استفاده از فنون و تکنیک‌هایی برای معرفی خود به جامعه هدف، پیروز انتخابات شده‌اند، درحالی‌که توانایی‌ها و شایستگی‌های لازم برای انتخاب شدن را دارا نبوده‌اند. در حقیقت، تنها ایدئولوژی سیاسی نیست که در رقابت سیاسی برنده می‌شود (حاجی پور و دیگران، ۱۳۹۵).

اما در میان مشارکت‌کنندگان سیاسی-اجتماعی، دانشجویان یکی از گروه‌های فعال در عرصه فعالیت‌های مدنی هستند که همواره نقش ویژه‌ای در عرصه سیاسی داشته‌اند. حضور فعال آن‌ها در رویدادهای مختلف پیروزی انقلاب اسلامی تا حضور نامزدهای انتخابات مختلف در دانشگاه‌ها برای سخنرانی و کسب آرا از این قشر خود گواهی بر این مسئله است. رفتار سیاسی دانشجویان و ارتباط آنان با دیگر قشرهای اجتماعی و نوع مواجهه سازمان‌های امنیتی با آنان از اهمیت بالایی برخوردار است (محمدی، ۱۳۷۸، ۲۹۷). این موضوع در مورد دانشجو معلمان حائز اهمیت ویژه است چراکه به‌عنوان معلم آینده، رفتارها، ارزش‌ها و معیارهای خاصی را که آموخته و یا طی تجربیات زیسته در وی نهادینه شده به دانش‌آموزان می‌آموزد و در تربیت سیاسی و اجتماعی آن‌ها نقش مهمی ایفا می‌کند. لذا شناخت خواسته‌ها و مطالعه و تحلیل رفتار سیاسی-اجتماعی آن‌ها، نه تنها امری کاملاً حیاتی است بلکه به دانشمندان و سیاست‌گذاران نظام تعلیم و تربیت کمک

می‌کند تا با درک قواعد و چارچوب‌های حاکم بر شکل‌گیری رفتارهای مذکور با اصلاح فرآیندها و اتخاذ سیاست‌های مطلوب موجبات افزایش و تقویت عملکرد بهینه معلمان را فراهم آورند. در پژوهش پیش رو تلاش شده است ابتدا دانشجویان پردیس فاطمه الزهرا^(س) دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی، خواسته‌ها و انتظارات خود از پیروز دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری را بر روی بنری نصب شده بنویسند و سپس با استفاده از روش تحلیل محتوا و تجزیه و تحلیل داده‌ها، به پرسش‌های زیر پاسخ داده شود؛

- بیشترین و کمترین خواسته‌ها و انتظارات از رئیس‌جمهور آینده حول چه محوری است؟
- چه میزان از خواسته‌ها به صورت کوتاه‌مدت بوده و چه میزانی خواسته‌ها بلندمدت است؟
- با توجه به جامعه آماری، چه میزان از خواسته‌ها حول محور جوانان و چه میزان از آن‌ها حول محور زنان است؟

- چه مفاهیم و مضامین اجتماعی در خواسته مشاهده می‌شود؟

- چه میزان از خواسته‌ها و انتظارات دارای نگرش منفی هستند؟

مبانی نظری

انتخابات گوناگون در ایران یکی از مهم‌ترین عرصه‌هایی است که فضای سیاسی- اجتماعی کشور را دستخوش تغییرات فراوانی می‌کند. روی کار آمدن حزب و مرامی خاص، تغییر در شعارهای سیاسی و نحوه اداره امور داخلی و بین‌المللی، تغییر در شیوه ارتباط مردم با دولتمردان، تغییر در سیاست‌های اقتصادی و اثرگذاری بر معیشت مردم و نیز فضای فرهنگی کشور، تنها گوشه‌ای از تغییراتی است که پس از هر انتخابات در کشور رخ می‌دهد که خود نشان‌دهنده اهمیت این رویداد سیاسی در کشور ماست. چالش‌های احزاب و نامزدهای سیاسی در جلب آرای عمومی و بررسی چگونگی تأمین انتظارات رأی- دهندگان از دغدغه‌های بزرگ پیش روی صاحب‌نظران سیاسی کشورها است. توسعه کیفی و نفوذ مباحثی نظیر بازاریابی سیاسی در مبارزات انتخاباتی در سال‌های اخیر، تحلیلگران سیاسی ایران را با این پرسش مواجه ساخته که چگونه می‌توان از بینش و

ابزارهای مدرن بازاریابی، در راستای نزدیک سازی احزاب و توده‌های رأی‌دهنده مخاطب ایشان از سویی و تحلیل فضای رقابت از دیگر سو، بهره جست. به گونه‌ای که بتوان بافهم تأثیر و تأثر عوامل کلیدی موفقیت در این عرصه بهترین عملکرد حزبی در انتخابات را رقم زد (حاجی پور و دیگران، ۱۳۹۵)

به عقیده بارتلز^۱ (۱۹۸۵) وقتی انتظارات در مورد کاندیداتوری یک‌طرفه باشد، تأثیر آن‌ها بر ترجیحات به صفر می‌رسد در نتیجه ارزیابی‌های سیاسی خاص از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شوند. در نگاهی دیگر نیز باید گفت بررسی خواسته و انتظارات افراد می‌تواند منعکس کننده نگاه آن‌ها به مسائل، کمبودها و کاستی‌های آن‌ها و مهم‌ترین دغدغه‌های آن‌ها باشد. اینکه رأی‌دهندگان تا چه حد وضعیت کنونی را مطلوب می‌پندارند؟ اولویت آن‌ها برای رفع نیازهایشان چیست؟ چه مسائلی در جامعه در صدر نیازهای رأی‌دهندگان هستند؟ همگی پرسش‌هایی است که اگر باکار علمی و دقیق پاسخ داده شود می‌تواند نه تنها کمک شایانی به احزاب برای پیروزی در انتخابات کند بلکه رفتار سیاسی مخاطبان را به‌خوبی موردبررسی قرار داد.

اکثر مردم موافقاند که رأی‌گیری در انتخابات ریاست جمهوری عمدتاً منوط به ارزیابی نامزدها، موضوعات و احزاب است. هنوز در انتخابات ریاست جمهوری، عوامل تعیین کننده رأی‌دهندگان کمتر مشخص هستند (آلدریچ و آلوارز، ۱۹۹۴). انتخابات یکی از عرصه‌هایی است که مردم نظرات و خواسته‌های خود را در آن بیان نموده و به گونه غیرمستقیم در فرایند سیاست‌گذاری عمومی مداخله می‌کنند. از همین رو باید گفت شناخت سلیقه و نظر دانشجویان به‌عنوان یک قشر تأثیرگذار در جامعه می‌تواند کمک شایانی به پیروزی در رقابت انتخاباتی داشته باشد. خصوصاً دانشجویان مراکز فرهنگی که در آینده به بدنه آموزشی کشور ملحق شده و نقش به‌سزایی در تربیت و شکل‌دهی اخلاق و فرهنگ اجتماعی - سیاسی دانش‌آموزان و دانشجویان دارند.

¹ Bartels. M

تاکنون تحقیقاتی جهت بررسی رفتار منظر عاطفی، روانی و اجتماعی دانشجویان در دانشگاه‌ها انجام شده که ابزار موردنظر آن‌ها دست‌نوشته‌ها و یا پیام‌های آن‌ها بوده است؛ اما پژوهشی جهت بررسی رفتار سیاسی دانشجویان و با بهره‌گیری از دست‌نوشته‌های مشاهده نگردید. لذا نویسندگان این مقاله بر آن شدند تا در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۶ این مسئله را موردبررسی و تحلیل قرار دهند.

مفاهیم پژوهش

خواستنه: در فرهنگ معین در مقابل کلمه خواسته آمده است: «طلب شده، اراده شده، مال، ثروت، امر مورددعوی» و در لغت‌نامه دهخدا آمده است: «زر. مال. اسباب. جمعیت. سامان. ملک. املاک. آنچه دلخواه باشد.» کلیدی‌ترین بخش یک انتخابات، انتظارات و خواسته‌هایی است که رأی‌دهندگان از کاندیدای پیروز طلب می‌کنند. منظور از انتظارات رأی‌دهندگان، خواسته اصلی مردم در رأی دادن و دغدغه اصلی آن‌ها در انتخاب کاندیدای موردنظر است، دغدغه‌هایی از قبیل معیشت، اشتغال، مبارزه با فساد، مسائل حوزه انتخابیه و... که می‌تواند مبنای انتخاب مردم قرار گیرد. البته باید به این انتظارات و خواسته‌ها، مواردی همچون آزادی بیان و آزادی عقیده، عدالت اجتماعی و مواردی از این قبیل نیز اشاره کرد که بخشی از مطالبات جامعه مدنی از پیروز هر انتخاباتی است. امروز مهم‌ترین مسئله‌ای که اندیشه‌ی نسل جوان و تحصیل کرده را به خود معطوف ساخته، مسئله‌ی آزادی عقیده و بیان است (سبحانی، ۱۳۸۲).

انتخابات: مهم‌ترین موقعیتی که در جامعه دموکراتیک برای مشارکت سیاسی شهروندان فراهم می‌آید، برگزاری «انتخابات» و «رأی‌گیری» از عموم شهروندان است. این فرایند امکان دستیابی به تصمیمی مورد اجماع درباره نحوه اداره سیاسی جامعه را مهیا می‌سازد. علاوه بر این، می‌توان انتخابات را بنا به ماهیت جمعی و کمیت‌پذیر تصمیم‌گیری در آن، محل تجلی اراده نهایی عموم شهروندان به حساب آورد. به بیان دیگر انتخابات یکی از عرصه‌هایی است که مردم نظرات و خواسته‌های خود را در آن بیان نموده و به گونه

غیرمستقیم در فرایند سیاست‌گذاری عمومی مداخله می‌کنند. در جریان انتخابات، کاندیدها، گروه‌ها و احزاب سیاسی تلاش می‌کنند تا برای کسب قدرت، بر پایه اصول سیاسی متفاوتی باهم به رقابت پردازند و در صورت انتخاب، سیاست موردنظر خود را به اجرا گذارند (طالب و دیگران، ۱۳۹۱).

سلسله‌مراتب نیازهای مازلو^۱: آبراهام مازلو روانشناس انسان‌گرای آمریکایی عنوان کرد که نیازهای انسان دارای سلسله‌مراتبی هستند که از ۵ دسته نیاز تشکیل شده‌اند. برطرف شدن نیازهای مرحله اول و استمرار آن باعث می‌شود که فرد در پی رفع نیازهای مرحله بعدی برآید:

۱- نیازهای جسمانی (فیزیولوژیکی): مهم‌ترین سطح سلسله‌مراتب نیازها، نیازهای جسمانی است، که به‌طور کلی جزء نیازهای ابتدایی هستند، شامل: نیاز به غذا، آب، جفت‌جویی و آنچه برای بقای انسان ضروری است. مطابق این نظریه وقتی این نیازها ارضا شوند، دیگر نمی‌توان از آن‌ها برای انگیزه سود جست. وسیله ارضای این نیازها پول است که علاوه بر نیازهای جسمانی با انواع نیازهای دیگر درگیر است و در ارضای آن‌ها هم نقش ایفا می‌کند.

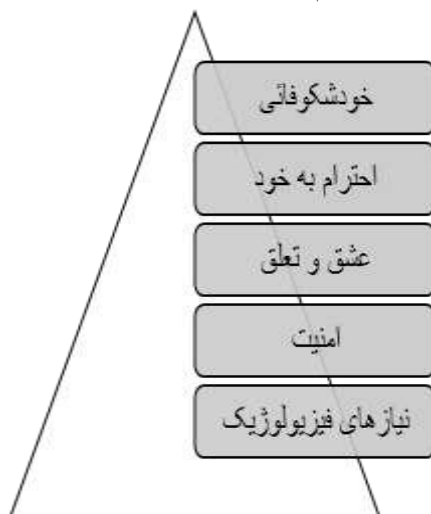
۲- نیازهای ایمنی: سطح دوم نیازها، نیازهای ایمنی است. این نیازها به ارگانسیم کمک می‌کنند تا بتواند دنیایی منظم، پایدار و قابل پیش‌بینی در اطراف خود ایجاد کند. نبودن شرایط پایداری و ثبات، می‌تواند به اضطراب و حس ناامنی منتهی شود. مازلو به ایمنی عاطفی مانند ایمنی فیزیکی اهمیت قائل است. انسان جهت نگهداری و حفظ آنچه در اختیار دارد، نگران است. این نیاز هم پس از ارضا، دیگر نمی‌تواند به‌عنوان انگیزه به کار رود.

۳- نیاز به عشق و محبت: سومین سطح نیازها با نیازهای پیوستگی ارتباط دارد.

¹ - Maslow

۴- نیاز به احترام: این سطح ناظر به نیازهای سطوح بالاتر انسان است. انواع نیاز به قدرت، پیشرفت و مقام در این سطح قابل طبقه‌بندی است. مازلو خیلی دقیق این اشاره را دارد که سطح احترام، شامل هم احترام به خود و هم احترام از ناحیه دیگران است.

۵- نیاز به خودشکوفایی: این سطح، اوج تمام نیازهای سطوح پایین، میانی و بالایی انسان است. انسانی که به مرحله خودشکوفایی می‌رسد کلیه استعدادهای بالقوه خویش را شناخته و به فعل درآورده است و به خودتکاملی رسیده است. مراتب نیازهای مازلو در نمودار ترسیم شده است (سلطانی، ازگلی و آلاشتی، ۱۳۹۴).

تصویر ۱: هرم سلسه مراتب نیازهای مازلو

روش‌شناسی تحقیق

روش به کاررفته در پژوهش حاضر روش تحلیل محتوا و تحلیل محتوای انجام شده، از نوع تحلیل تلخیصی است. در وهله اول ابزار مشاهده مستقیم به کار گرفته شد. به این صورت که در طی پژوهش خواسته‌ها و انتظارات از دوازدهمین رئیس‌جمهور اسلامی ایران که

توسط دانشجویان پردیس فاطمه الزهرا دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی بر روی بنری که توسط امور فرهنگی و بسیج دانشجویی تعبیه شده بود، مورد مشاهده علمی قرار گرفت. در کل ۱۶۴ داده ثبت شده بر روی تابلو (شامل ۱۳۱ جمله و شبه جمله و ۳۳ علامت نگارشی و ایموژی)، استخراج و بر روی فیش‌ها منتقل شد. سپس طی روش تحلیل تلخیصی محتوا و مضمون خواسته‌ها از رئیس‌جمهور آینده به صورت کمی و آماری تبدیل و در دسته‌بندی‌های مختلف تقسیم شدند و مورد بررسی قرار گرفتند.

تحلیل محتوا

برای بررسی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن می‌توان از روش تحلیل محتوا استفاده کرد. در این روش، محتوای آشکار و پنهان پیام‌ها به‌طور نظام‌دار و کمی توصیف می‌شود. از این رو، این روش را می‌توان روش تبدیل داده‌های کیفی به داده‌های کمی تلقی کرد. تحلیل محتوا روشی مناسب برای پاسخ دادن به سؤال‌هایی درباره محتوای یک پیام است (بختیاری و دیگران، ۱۳۹۳). تحلیل محتوا در واقع تکنیکی پژوهشی برای استنباط و تکرارپذیری متن داده‌هاست و هدف آن فراهم کردن شناخت و بینشی نو است. قدیمی و منوچهری معتقدند این روش برای تحلیل اطلاعات به شیوه‌ای استاندارد و به‌منظور دستیابی به استنتاج‌های معتبر از طریق آشکار کردن ویژگی‌ها و دلالت‌های نهفته در متن به کار می‌رود که به کمک آن بتوان ویژگی‌های خاص پیام‌ها را به‌طور نظام‌یافته و عینی شناسایی کرد. آن‌ها تحلیل محتوا دارای سه ویژگی عمده می‌دانند:

- ۱- تحلیل محتوا روشی نظام‌مند است؛ به این معنا محتوایی که قرار است مورد ارزیابی قرار گیرد، باید بر اساس قواعدی روشن و ثابت برگزیده شود.
- ۲- تحلیل محتوا روشی عینی است؛ بنابراین ساخته‌های ذهنی پژوهشگر نباید در آن دخالت داشته باشد.
- ۳- از آنجاکه تحلیل محتوا کمی است، هدف از آن بازنمایی دقیق مجموعه‌ای از پیام‌هاست (قدیمی، منوچهری، ۱۳۹۳).

به عبارت دیگر تحلیل محتوا برای کشف محتوای درونی و پنهان داده‌ها، واحدهای مورد تحلیل از ورای گفته‌ها و نوشته‌ها، بررسی کیفیت محتوایی داده‌ها و تحلیل ساختاری متن یا نوشته، به کار می‌رود و هدف اصلی آن دستیابی به درونه پنهان یا قصد واقعی و یافتن محورهای اصلی فکری پدیدآورندگان و شرایط و اوضاع و احوال محیطی مرتبط با تولید اثر نوشتاری و درنهایت، ارائه تفسیری واقع‌گرایانه از آن است (قدیمی، منوچهری، ۱۳۹۳).

استفاده از تحلیل محتوا، به عنوان یک تکنیک تحقیقی، از اوایل قرن حاضر شروع شد و تاکنون تحولات زیادی را شاهد بوده است. این روش در پژوهش‌های علوم رفتاری، به ویژه روانشناسی و علوم تربیتی برای بررسی‌های مربوط به محتوای کتاب‌های درسی به کار برده می‌شود. بنابراین، تحلیل محتوا عبارت است از: فنی که به وسیله آن مشخصات خاص پیام به طور روشمند و دقیق و به منظور استنباط علمی شناسایی می‌شود. دقت و عینیت امر متضمن آن است که تحلیل مبتنی بر قواعدی مشخص باشد تا به دانش پژوهان امکان دهد از پژوهش‌های مختلف به نتایج یکسان موردنظر دست یابند (بختیاری و دیگران، ۱۳۹۳). رهیافت‌های موجود در زمینه تحلیل محتوا را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: ۱- تحلیل محتوای عرفی؛ ۲- تحلیل محتوای جهت‌دار و ۳- تحلیل محتوای تلخیصی: تحلیل محتوای عرفی؛ معمولاً در طرحی مطالعاتی به کار می‌رود که هدف آن شرح یک پدیده است. این نوع طرح، اغلب هنگامی مناسب است که نظریه‌های موجود یا ادبیات تحقیق درباره پدیده مورد مطالعه محدود باشد. در این حالت پژوهشگران از به کار گرفتن مقوله‌های پیش‌پنداشته می‌پرهیزند و در عوض ترتیبی می‌دهند که مقوله‌ها از داده‌ها ناشی شوند. در این حالت، محققان خودشان را بر امواج داده‌ها شناور می‌کنند تا شناختی بدیع برایشان حاصل شود. بنابراین از طریق استقرا، مقوله‌ها از داده‌ها ظهور می‌یابند. این حالت را مایرینگ مقوله استقرایی نامیده است (طالب و همکاران، ۱۳۹۱).

تحلیل محتوای جهت‌دار؛ معمولاً بر اساس روش قیاسی متکی بر نظریه طبقه‌بندی می‌کنند که تمایزات آن با دیگر روش‌ها بر اساس نقش نظریه در آن‌هاست. هدف تحلیل محتوای

جهت‌دار معتبر ساختن و گسترش دادن مفهومی چارچوب نظریه و یا خود نظریه است (طالب و همکاران، ۱۳۹۱).

تحلیل محتوای تلخیصی؛ مطالعه‌ای که از روش تحلیل محتوای کیفی با رویکرد تلخیصی استفاده می‌کند با شناسایی و کمی کردن کلمات یا مضامین ویژه موجود در متن، باهدف فهم چگونگی کاربرد این کلمات یا محتوای آن‌ها در متن آغاز می‌شود. این کمیت‌سازی نه‌تنها تلاشی برای فهم معنای کلمات است، بلکه بیشتر از آن، برای کشف کاربرد این کلمات در متن است. تحلیل کردن برای نمود یک کلمه یا مضمون ویژه در متن، نشانی از تحلیل محتوای واضح و مشخص است (طالب و همکاران، ۱۳۹۱).

اختلاف سه رویکرد تحلیل محتوای کیفی در چگونگی طرح‌ریزی آن‌هاست. در این پژوهش از تحلیل محتوای تلخیصی استفاده شده است.

جامعه آماری و حجم نمونه

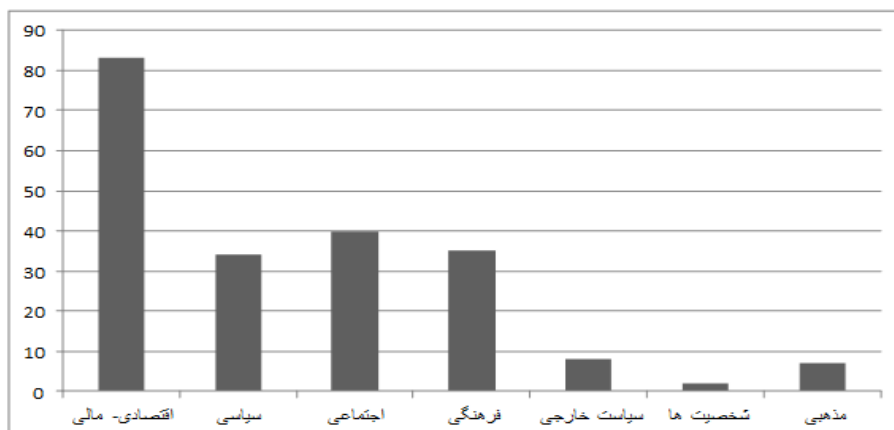
جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه خواسته‌های نوشته‌شده بر روی بئر تعبیه‌شده بسیج دانشجویی از رئیس‌جمهور آینده قبل از دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری است. این تابلو که در سال ۱۳۹۶ در پردیس فاطمه الزهرا دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی نصب‌شده بود، شامل ۱۳۱ مطلب و خواسته متنی بود که برخی از آن‌ها با علائم و اشکال تاییدی-لایک، صورت‌تک لبخند- مورد تأکید بیشتری قرار گرفته‌اند و مجموعاً ۱۶۷ داده متنی را تشکیل می‌دهند. از این ۱۶۷ مورد سه مورد از داده‌ها بلااستفاده بود که درنهایت ۱۶۴ داده قابل‌استفاده جهت بررسی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات

ابزار جمع‌آوری اطلاعات، بئر نصب‌شده توسط امور فرهنگی و بسیج دانشجویی پردیس فاطمه الزهرا دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی است که مطالب نوشته‌شده بر روی بئر به فیش‌ها منتقل و سپس با استفاده از روش تحلیل محتوا مورد تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها

در بررسی داده‌ها، مشخص شد بیشترین انتظارات و خواسته‌ها از پیروز دوازدهمین دوره ریاست‌جمهوری، انتظارات اقتصادی و مالی بوده که ۳۹/۷۱ درصد از کل خواسته‌ها را تشکیل می‌دهند. این مسئله نشان می‌دهد در حال حاضر بیشترین مشکلات و کاستی‌ها در جامعه مربوط به مسائل اقتصادی و مرتبط با تأمین امنیت است. ۱۹/۱۳ درصد از کل خواسته‌ها، انتظارات اجتماعی و رفاهی‌ات را شامل می‌شود. به عبارت دیگر بیش از نیمی از تقاضای دانشجویان (۵۸/۸۴ درصد) در دو سطح پایین هرم مازلو یعنی نیازهای اولیه متوقف شده است. ۱۶/۷۴ درصد از خواسته‌ها شامل خواسته‌های فرهنگی و ۱۶/۲۶ درصد، خواسته‌های سیاسی را شکل می‌دهد. ۳/۸۲ درصد خواسته‌ها مربوط به مسائل سیاست خارجی بوده و ۳/۳۴ درصد به مسائل مذهبی و ۰/۹۵ درصد مربوط به شخصیت‌های سیاسی بوده است که کمترین میزان را در خواسته‌ها و انتظارات دانشجویان از رئیس‌جمهور آینده را تشکیل می‌دهد. در نمودار و جدول زیر نشان داده شده که هر محور چه مقولاتی را شامل می‌شود.

نمودار ۱: فراوانی خواسته‌ها از رئیس‌جمهور آینده به تفکیک موضوع
جدول ۱: مقولات داده‌ها

ردیف	محور	موضوعات
۱	اقتصادی و مالی	امنیت شغلی، سیاست‌های پولی و مالی، کار
۲	سیاسی	ارزش‌های انقلاب اسلامی، موضوعات مربوط به مراکز قدرت، حقوق مدنی و اجتماعی شهروندان، روزنامه‌ها و رسانه‌های عمومی، نهادهای حاکمیتی، دموکراسی، آزادی‌های مشروع و قانونی، پاسخگویی دولت، نظارت عمومی بر عملکرد مسئولان
۳	رفاهی و خدماتی (اجتماعی)	تأمین نیازهای اولیه (غذا، خوراک، مسکن و ...)، خدمات عمومی، افزایش و بهبود سطح درآمدها، توزیع عادلانه، فقرزدایی، گسترش تأمین اجتماعی و خدمات درمانی، احداث و تجهیز مکان‌های عمومی، توجه به طبقات محروم، بانوان،
۴	فرهنگی	تقویت ارزش‌های دینی و معنوی، حفظ و احیا فرهنگ و سنت ایرانی، به رسمیت شناختن تکثر فرهنگی، توجه به فرهنگ قومی و میراث فرهنگی، ارتقا فرهنگ عمومی و کنترل نابسامانی‌های فرهنگی، ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی و توسعه و تجهیز کتابخانه‌ها، توجه به آموزش و پرورش، تعلیم و تربیت و معلمان
۵	سیاست خارجی	تعاملات جهانی، ایالات متحده آمریکا، صدور انقلاب و جنبش‌های آزادی‌بخش
۶	نظامی	جنگ، ارتش، سپاه، دفاع از تمامیت ارضی کشور
۷	مذهبی	تهذیب نفس، اخلاص، اسلام، تربیت اسلامی
۸	شخصیت‌ها	شخصیت‌های سیاسی و اسلامی

در جدول زیر داده‌ها از نظر بازه زمانی مورد نیاز برای تحقق آن دسته‌بندی شده‌اند. در این بخش داده‌ها به دودسته خواسته‌های کوتاه‌مدت که پاسخ به آن نیز آثار کوتاه‌مدتی دارد و خواسته‌هایی که بلندمدت بوده و رفع آن دارای آثار بلندمدت است، تقسیم شده‌اند.

جدول ۲: دسته‌بندی داده‌ها بر اساس بازه زمانی

درصد فراوانی	فراوانی	نوع خواسته
۲۶,۲۱	۴۳	کوتاه‌مدت
۷۳,۷۸	۱۲۱	بلندمدت
۱۰۰	۱۶۴	مجموع

در جدول ۳ داده‌ها برحسب نگرش نویسنده مطلب دسته‌بندی شده است. با شکافتن هر داده بررسی شده که نگرش هر داده نسبت به اوضاع کنونی اداره کشور، مثبت، منفی یا خنثی است و بر این اساس داده‌ها تقسیم‌بندی شده است.

جدول ۳: دسته‌بندی داده‌ها بر اساس نگرش

درصد فراوانی	فراوانی	نگرش خواسته
۵۶,۰۹	۹۲	منفی
۳۸,۴۱	۶۳	مثبت
۵,۴۸	۹	خنثی
۱۰۰	۱۶۴	مجموع

در ۱۶۴ داده قابل‌استفاده، تعداد ۲۸ مفهوم و خواسته مختلف ذکر شده‌اند که انواع آن، فراوانی و درصد هر یک از خواسته‌ها را در جدول زیر مشاهده می‌نمایید.

جدول ۴- دسته‌بندی داده‌ها بر اساس مفاهیم

درصد فراوانی	فراوانی	خواسته
۲۳,۱۶	۴۱	حقوق و پرداختی ماهیانه
۲	۴	استقلال
۳	۷	صداقت
۰,۵	۱	صلح طلبی
۵	۹	مردم
۰,۵	۱	رفاه
۱,۶	۳	آزادی
۱۱	۲۰	برابری و عدالت
۵	۹	فساد
۲	۴	بصیرت
۰,۵	۱	اقتدار
۳,۳	۶	عمل‌گرایی
۶,۲	۱۱	جوانان
۰,۵	۱	تولید
۸,۴	۱۵	حمایت‌گرایی و احترام به اقشار
۱,۶	۳	سند ۲۰۳۰
۰,۵	۱	فرهنگ
۱	۲	تورم
۰,۵	۱	امانت‌داری
۱	۲	ساده زیستی
۲,۸	۵	شایسته‌سالاری
۰,۵	۱	تهاجم فرهنگی

۱	۲	آرمان‌های اسلامی
۴,۵	۸	اشتغال
۲	۴	اصلاح امور
۰,۵	۱	آموزش
۵	۹	پیروی از رهبر
۲,۸	۵	متفرقه
۱۰۰	۱۷۷	مجموع

سلسله‌مراتب نیازهای مازلو

تحلیل دیگری که بر روی داده‌ها انجام شده است دسته‌بندی آن‌ها بر اساس هرم نیازهای مازلو است. در جدول زیر داده‌ها بر اساس هرم مازلو تفکیک شده و دسته‌بندی شده‌اند و فراوانی هر دسته از آن‌ها مشخص شده است. در این بخش داده‌ها به ۵ گروه، نیازهای جسمانی و فیزیولوژیک، نیازهای ایمنی، نیاز به عشق و محبت، نیاز به احترام و نیاز به خودشکوفایی تقسیم شده‌اند.

جدول ۵: دسته‌بندی داده‌ها بر اساس نیازهای تعریف شده هرم مازلو

عنوان	فراوانی	درصد فراوانی
نیازهای فیزیولوژیک	۶۳	۳۵,۵۹
امنیت	۳۴	۱۹,۲۰
عشق و تعلق (اجتماعی)	۱۶	۹,۰۳
احترام به خود	۳۳	۱۸,۶۴
خودشکوفایی	۳۱	۱۷,۵۱
مجموع	۱۷۷	۱۰۰

محققان زیادی از سلسله‌مراتب مازلو در تحلیل انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ آمریکا استفاده کرده‌اند. جیمی بکلند در این رابطه می‌گوید: "بزرگ‌ترین درس برای هر نامزد سیاسی این است که آن‌ها باید سلسله‌مراتب مازلو که اکثریت رأی‌دهندگان با آن ارتباط دارند را مورد توجه قرار دهند. در مبارزه سیاسی تنها در صورتی می‌تواند پیروز شد که به مردم کمک کرد تا باور کنند که می‌توانند خودشان را به فعلیت برسانند و به بالاترین و بهترین آرزوهایشان برسند، به عبارت دیگر آن‌ها باور داشته باشند دارای ارزش شخصی هستند. از طرف دیگر، اگر اکثریت رأی‌دهندگان از داشتن غذا، لباس و سرپناه اطمینان نداشته باشند، مبارزاتی با محوریت خود واقعی سازی محکوم می‌شود." بکلند در مورد صحبت‌های کلینتون در مورد ایجاد احساس اجتماع و وحدت می‌نویسد: این نیاز به "عشق و تعلق خاطر" را نشان می‌دهد، بسیاری از مردم به همین دلیل به کلینتون رأی دادند زیرا او نماینده این نیاز بود. نیاز به عشق و تعلق در ایده‌هایی از قبیل نیاز به فضاهای ایمن، خصوصاً در مورد اقلیت‌ها و گروه‌های تحت ستم تاریخی خود را نشان می‌دهد. یا نیاز زنان به حضور مؤثر در دستگاه‌های سیاسی و اعتقاد به اینکه هر فرد واجد شرایط در مورد صلاحیت‌های خود برای ریاست جمهوری قضاوت شود و نه بر اساس جنسیت آن‌ها. نیاز به دیدن خود در آزمون بزرگ آمریکا، جایی که افراد با اعتقادات و رنگ‌های مختلف تحت مفهوم مشترک آزادی و فرصت برابر جمع می‌شوند؛ اما بکلند استدلال می‌کند که کلینتون به دلیل توجه ترامپ به نیازهای اساسی‌تر، ضرر کرد و رأی‌دهندگان بیشتر به او رأی دادند. پیروزی ترامپ در مبارزات انتخاباتی، واقعیت نظریه مازلو را دوباره ثابت کرد، تأکید بر امنیت شغلی، مراقبت‌های بهداشتی مقرون‌به‌صرفه و ایجاد امنیتی که توسط دشمن در معرض تهدید است (وینچل، ۲۰۱۶).

نتیجه‌گیری

تحلیل محتوای دست‌نوشته‌های سیاسی دانشگاهیان در آستانه انتخابات، دسته‌بندی موضوعی نیازها و انتظارات آن‌ها از نظام سیاسی و نهایتاً شناخت اولویت‌های زیستی آنان، لازمه اتخاذ سیاست‌های شایسته جهت ارتقاء کمی و کیفی زندگی دانشجویان و دانشگاهیان است. با این حال در ایران تاکنون پژوهشی دانشگاهی برای تحلیل خواسته‌های سیاسی و مدنی دانشجویان به این نحو، صورت نگرفته بود. آنچه در پی می‌آید مبتنی بر نتایج حاصله از پژوهش انجام‌یافته است:

سوال اول: بیشترین و کمترین خواسته‌ها و انتظارات از رئیس‌جمهور آینده حول چه محوری است؟

بیشترین انتظارات و خواسته‌ها از پیروز دوازدهمین دوره ریاست جمهوری، انتظارات اقتصادی و مالی بوده که ۳۹/۷۱ درصد از کل خواسته‌ها را تشکیل می‌دهند. در بین مفاهیم به‌کاررفته نیز بیشترین داده‌ها مربوط به پرداختی و حقوق ماهیانه و پرداختی‌های معوقه است که ۲۳،۱۶ درصد از خواسته‌ها را تشکیل می‌دهد. بر اساس هرم مازلو نیز بیشترین خواسته‌ها مربوط به قاعده هرم و نیازهای فیزیولوژیک است که نیازهای اولیه از قبیل غذا و مسکن و ... را شامل می‌شود و ۳۵،۵۹ درصد خواسته را تشکیل می‌دهد. به‌عبارت‌دیگر بیش از نیمی از تقاضای دانشجویان (۵۸/۸۴ درصد) در دو سطح پایین هرم مازلو یعنی نیازهای اولیه متوقف شده است. این آمار از یکسو بازتاب‌دهنده این نتیجه است که اگر کاندیدایی شعارهای انتخاباتی خود را بر اساس مسائل اقتصادی و مالی برگزیند می‌تواند شانس بالایی در کسب آرای دانشجویان داشته باشد. از سوی دیگر نیز نشانگر آن است که اوضاع اقتصادی و مالی در جامعه ما، از نظر دانشجویان با وضعیت مطلوب و ایمن فاصله قابل توجهی دارد.

کاربردهای نظریه سلسله مراتبی آبراهام مازلو برای دانشجو معلمان واضح است. طبق یافته جدول اخیر قبل از رفع نیازهای شناختی آن‌ها، ابتدا باید نیازهای فیزیولوژیکی اساسی و

اولیه مرتفع گردد. به‌عنوان مثال از دانشجوی خسته و درگیر مشکلات رفاهی، معیشتی و امنیتی نمی‌توان انتظار داشت بر یادگیری، خودشکوفایی و تعالی جنبه‌های وجودی خود تمرکز نماید. همچنین آن‌ها باید از لحاظ عاطفی و جسمانی احساس ایمنی کنند تا به توانمندی‌های کامل خود دست یابند.

طبق توصیه‌های آبراهام مازلو دانش‌جو معلمان باید در جامعه احساس احترام و ارزشمندی کنند و سیستم دانشگاه و نظام آموزش و پرورش را حمایتگر معلم بدانند. دستیابی به ساحت‌های شش‌گانه مورد انتظار در سند تحول مادامی که عزت‌نفس دانشجو معلمان ناشی از موقعیت خود و هویت معلمی تقویت نشود، محتمل نخواهد بود.

همه افراد میل به صعود در سلسله‌مراتب نیازها و به‌سوی سطح خودشکوفایی را دارند اما زمانی می‌توانند به بالاترین سطح که خودشکوفایی نامیده می‌شود برسند که نیازهای رشد در سطوح پایین‌تر به‌طور معقول برآورده شوند. متأسفانه گاهی روند پیشرفت به دلیل شکست در رفع نیازهای سطح پایین‌تر مختل می‌شود.

دانشجو معلمان مهم‌ترین و بزرگ‌ترین بازیگران صحنه تعلیم و تربیت در آینده نه‌چندان دور خواهند شد که ثمره تلاش آن‌ها تربیت انسان‌های بافضیلت است و این امر با هیچ حساب مادی و سنجش مالی قابل‌مقایسه نیست؛ اما اشتغال فکری آن‌ها به برآورد نیازهای اولیه و مادی طبیعتاً آن‌ها را از این رسالت بزرگ دورنگه خواهد داشت. لذا توجه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران باید به این نکته معطوف گردد که هر چه در این رابطه سرمایه‌گذاری شود، نتایج بهتری به بار خواهد داد. اگرچه قاطبه معلمان، انسان‌های شریف، قانع و وظیفه‌شناسی هستند که از سر تعهد و دلسوزی به ساختن و شکل‌دهی استعدادها، مؤمن و کاردان مشغول‌اند، اما ارتقاء سطح زندگی و منزلت اجتماعی آن‌ها در جامعه موجب می‌شود که بتوانند در امر آموزش و پرورش، انتقال ارزش‌ها و کمک به رشد فراگیر به‌طور مؤثرتری عمل کنند.

سوال دوم: چه میزان از خواسته‌ها به صورت کوتاه‌مدت بوده و چه میزانی خواسته‌های بلندمدت است؟

در بین خواسته‌ها از رئیس‌جمهور آینده ۷۳,۷۸ درصد شامل خواسته‌هایی می‌شوند که چشم‌انداز بلندمدت را مدنظر دارد. همچنین ۲۶,۲۱ درصد از خواسته‌ها شامل خواسته‌های کوتاه‌مدت می‌شوند. نگاه بلندمدت دانشجوی معلمان که در ساخت جامعه آینده و تعلیم و تربیت افراد رسالت محوری بر عهده‌دارند قابل توجه است. می‌توان امیدوار بود که آن‌ها بتوانند با تکیه بر دانش و مهارتی که در دوران تحصیل و حرفه‌ای کسب می‌کنند با آینده‌نگری اقدام به برنامه‌ریزی هدفمند نموده و در توسعه سیستم آموزش و پرورش مقتدر و کارا نقش مؤثری ایفا نمایند و در مسیر پیش روی خود و برای تربیت نسل آینده که مجهز به خلاقیت، نوآوری، تعهد، اخلاق‌مداری، دانایی و توانایی باشد، با موفقیت عمل کنند بدون تردید هیچ نظام آموزشی نمی‌تواند برنامه‌های خود را بدون همراهی و مشارکت معلمان آینده‌نگر، عملیاتی کند و به نتیجه برسد.

سوال سوم: با توجه به جامعه آماری، چه میزان از خواسته حول محور جوانان و چه میزان از خواسته‌ها حول محور زنان است؟

در بین خواسته‌ها ۶,۲ درصد به طور مستقیم به جوانان یا به طور غیرمستقیم به امور مربوط به جوانان از قبیل اشتغال و ازدواج اشاره داشته و در بین ۱۶۴ داده فقط یک مورد به زنان اشاره دارد که با توجه به اینکه این برنامه در پردیس فاطمه الزهرا که مختص خواهران است به اجرا درآمده است، کم بودن خواسته‌های مختص زنان، قابل توجه است و می‌تواند خود موضوع یک پژوهش باشد که اساساً زنان چه جایگاهی در برنامه‌های انتخاباتی کاندیدا، خصوصاً در انتخابات ریاست جمهوری داشته و نامزدها چه تدابیری را برای کسب آرای زنان برمی‌گزینند.

سوال چهارم: چه مفاهیم و مضامین اجتماعی درخواستی مشاهده می‌شود؟

در بین خواسته‌های مطرح‌شده مفاهیم اجتماعی مختلفی از قبیل صلح‌طلبی، رفاه، آزادی، برابری و عدالت، احترام به اقلیت‌ها، احترام به اقلیت‌ها، فرهنگ، امنیت‌داری، ساده‌زیستی و شایسته‌سالاری، آموزش و پرورش مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

سوال پنجم: چه میزان از خواسته‌ها و انتظارات دارای نگرش انتقادی هستند؟

در بین خواسته‌های مطرح‌شده ۵۶,۰۹٪ از آن‌ها از رئیس‌جمهور آینده درخواست دارند که با مواردی از قبیل، فساد، تورم، شعارزدگی، نابرابری، بی‌توجهی به فرهنگ و معلمان و مسائلی از این قبیل مقابله نموده و به اصلاح امور بپردازد. ۳۸,۴۱٪ درصد خواسته‌ها نسبت به وضعیت کنونی نگرش مثبت داشته و در جهت تأیید و تقویت روند موجود اظهاراتی را بیان نموده‌اند. ۵,۴۸٪ درصد آن‌ها منعکس‌کننده نگرش نویسنده خواسته نمی‌باشند. غلبه بیشتر نگاه منتقدانه، در نوشته‌ها نشان‌دهنده این امر باشد که وضعیت موجود با وضعیت مورد انتظار رأی‌دهندگان فاصله قابل توجهی داشته و آن‌ها انتظار دارند رئیس‌جمهور آینده، موجبات بهبود این وضعیت را فراهم آورده و به نقطه مطلوب نزدیک کند. از طرف دیگر حجم بالای دیدگاه انتقادی دانشجویان معلمان مسرت‌بخش است، چراکه آن‌ها به‌عنوان معلمان آینده ایران باید ایفاکننده نقشی باشند که بر نوآوری و پیشگامی آنان در توسعه تحول صحیح تعلیم و تربیت دلالت نماید. معلم باید چنان تربیت شود که با دگرگونی‌ها هماهنگ نشود و برای تحلیل و انتقاد از جامعه و عملکرد بخش‌های مختلف نظام از عاملیت لازم برخوردار باشد.

منابع

- بختیاری، آمنه و بدوی، فاطمه و هاشمی افشارکی، مریم السادات و نصیری، بهاره (۱۳۹۳). تحلیل محتوای موضوعی مقالات علمی-پژوهشی حوزه زن و خانواده، پژوهشنامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال پنجم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۳، صص ۲۲.
- حاجی پور، بهمن و حسینی، محمود و زارع، ساسان (۱۳۹۵)، شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در رقابت انتخاباتی با استفاده از روش مدل‌سازی ساختاری-تفسیری (مورد مطالعه: رقابت انتخاباتی مجلس شورای اسلامی شهر تهران)، فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، سال نوزدهم، شماره ۷۰، بهار ۱۳۹۵.
- سبحانی، جعفر (۱۳۸۲) آزادی در گستره بیان و عقیده، فصلنامه کلام اسلامی، شماره ۴۷.
- سلطانی، محمدرضا و ازگلی، محمد و احمد نیا آلاشتی، سیامک (۱۳۹۴). درآمدی بر نقد نظریه سلسله‌مراتب نیازهای مازلو، فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی، سال پنجم، شماره ۱ (شماره پیاپی ۱۷)، بهار ۱۳۹۵: صص ۱۴۵-۱۷۲.
- طالب، مهدی و یوسف وند، سامان و یوسف وند، علی (۱۳۹۱). تحلیل محتوای کیفی شعارهای تبلیغاتی نامزدهای نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در شهر خرم‌آباد: از منظر رویکردهای توسعه محور، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۶۰، صص ۴۳-۷۸.
- فیروزجانیان، علی اصغر و جهانگیری، جهانگیر (۱۳۸۷). مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، بهار و تابستان ۱۳۸۷، صص ۱۰۹-۸.
- قدیمی قیداری، عباس و منوچهری، علی (۱۳۹۳). ناله ملت در استبداد محمدعلی شاهی، فصلنامه علمی-پژوهشی تاریخ اسلام و ایران دانشگاه الزهراء (س)، سال بیست و پنجم، دوره جدید، شماره ۲۷، پیاپی ۱۱۷، پاییز ۱۳۹۴، صص ۱۵۳-۱۷۵.
- قمصری، نورالله؛ جهانگیر، کیومرث؛ قنایی، فاطمه (۱۳۹۵). انتخابات ریاست جمهوری در ایران؛ الگویی نظری برای تبیین پیروزی یک کاندیدا بر سایر رقبا، فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال ششم، شماره ۲۱، تابستان ۱۳۹۶ (شماره پیاپی ۵۱).
- محمدی، معجد (۱۳۷۸). درآمدی بر رفتارشناسی سیاسی دانشجویان در ایران امروز، تهران: نشر کویر.

- Aldrich, J., & Alvarez, R. (1994). Issues and the Presidential Primary Voter. *Political Behavior*, 16(3), 289-317. Retrieved July 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/586623>
- Bartels, L. (1985). *Expectations and Preferences in Presidential Nominating Campaigns*. *The American Political Science Review*, 79(3), 804-815. doi:10.2307/1956845
- Blau, P.M. (1986). *Exchange and Power in Social Life* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203792643>
- Brown, L.D. (1991). *Bridging Organizations and Sustainable Development*. *Human Relations* 44(8).
- Christian Andrew Farrell, C. A. (2004). *The Dynamic Nature Of Electoral Expectations*. Dissertation of the Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of the Ohio State University
- Delavandea, A.; F. Manskic, C. (2012). *Candidate preferences and expectations of election outcomes*. *PNAS*. 109 (10) 37113715 <https://doi.org/10.1073/pnas.1200861109>
- Orkin, M. *Breaking the Impasse in Measuring Good Governance and Democracy: Challenges to and from NEPAD*”, opening remarks at the BMZ/GTZ/IDEA Conference on (2002). *Breaking the Impasse in Measuring Good Governance and Democracy: A Learning Process – Reflections on Developments in Africa*, Berlin: GTZ Hous.
- Punyaratabandhu, S. (2004). *Commitment to good governance, development and poverty reduction: methodological issues in the evaluation of progress at the national and local levels*. CDP Background Papers 004, United Nations, Department of Economics and Social Affairs.
- Winchell, D. (2018), *Maslow's Hierarchy and the Election of 2016*. Macmillan learning. <https://community.macmillanlearning.com/t5/bits-blog/maslow-s-hierarchy-and-the-election-of-2016/ba-p/6158>